

автоматизації можна пропонувати однотипні завдання для збільшення швидкості розв'язування.

Оволодіння математичними навичками та уміннями здійснюється в процесі навчання за правильної організації діяльності вчителя та учня.

Формування умінь і навичок є складний і тривалий процес. Психологами (передусім П. Гальперінім та його науковою школою) доведено, що від того, як організований процес формування розумових дій залежать і тривалість формування умінь і навичок, і результати цього формування: міцність, гнучкість, узагальненість, усвідомленість умінь і навичок.

Реалізація наведених вище дидактико-методичних засад побудови системи навчальних завдань здійснена в затверджених МОН України підручниках математики та навчальних зошитах для 1–4 класів авторами С. Скворцовою та О. Онопрієнко. Практика навчання молодших школярів за цим комплектом свідчить про те, що урок математики є улюбленим у більшості дітей, інтерес до предмета підкріплений досить високими навчальними результатами.

Список використаних джерел

1. Скворцова С. О. Математика: підруч. для 1 кл. закл. загал. серед. Освіти: У 4 ч. / С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – С. 93 – 96.
2. Скворцова С. О. Математика 1 клас. Навчальний зошит: У 4 ч. / С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – С. 23 – 25
3. Фридман Л. М. Психолого-педагогические основы обучения математике в школе. /Л. М. Фридман – М.: Просвещение, 1983. – 160с.

УДК 373.3.016:81-052

КУЦІН Е.К.
Мукачівський державний університет, Україна

МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК УЧНІВ ЯК ОСНОВА СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТІСНОЇ КУЛЬТУРИ

*Мова формує думку дитини, керує нею,
веде дитину шляхом розвитку загальної культури.
Мову можна усякими засобами розвивати,
робити ясною, чепурною, щирою, бо вона –
творче знаряддя, за допомогою якого виховується
думка, серце, слово правди й краси.*

Софія Русова

Художньо-мовленнева та мовленнево-творча діяльність є запорукою формування розвитку мовлення особистості, основою становлення особистісної культури, самовизначення учня як частини спільноти.

Мовленнева творча діяльність – індивідуальний процес, тобто у кожної дитини свій темп, свій особистий творчий шлях, особистий рівень мовленнєвого розвитку і тому таку творчу діяльність краще проводити на індивідуальних заняттях.

Універсальною формою виховного і творчого компонентів постає театралізована діяльність, тому з одного боку, це форма відображення виконавчої діяльності, а з іншого – творчий процес сюжетоскладання.

Неодмінною умовою формування у дітей творчо-художньої мовленнєвої діяльності є комбінація взаємозв'язку мовленнєвої діяльності з іншими видами художньої творчості. А саме:

– словесна творчість та образотворча діяльність (діти складають розповіді за власними малюнками);

– мовленнєво-творча та музична діяльність (діти добирають музичний твір до казки, асоціюють музику із сюжетом);

– літературно-мовленнєво-музична творчість (діти складають казки, вірші із доббором музичних творів).

Аспекти мовленнєвої діяльності наскрізно проходять через усю життєдіяльність учня, адже мовлення є засобом і способом реалізації життєдіяльності в різних її формах і проявах. Тому, зміст мовленнєвої діяльності педагога зумовлює зацікавленість дітей, утримання їхньої уваги, активізує мисленнєву діяльність учнів, спонукає їх мовленнєву активність [1].

Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності в навчальних закладах вивчає особливості сприймання, запам'ятовування, розуміння та відтворення дітьми змісту художніх творів, специфіку педагогічної діяльності, орієнтована на формування у дітей знань і навичок роботи з художнім текстом, уміння аналізувати, зіставляти зміст художнього тексту з поведінкою власною та однолітків, розігрувати зміст художніх творів. Тому, пріоритетного значення педагоги повинні надавати формуванню та розвитку інтелектуальним комунікативно-мовленнєвим здібностям дитини, здійснювати систематичну, послідовну, цілеспрямовану роботу з цього питання, а саме:

1. Створення пісенно-мовленнєвого, предметно-розвивального середовища (в НЗ):

– проведення вечорів на різну тематику;

– конкурсів на краще виконання пісні;

– синтез образотворчого і музичного мистецтв і т. д. (слухаю → уявляю → співаю → малюю).

2. Використання в роботі з дітьми художньої книжки та створення власних авторських оповідань, розповідей, книжок.

3. Використання поетичних творів на заняттях музичного мистецтва.

4. Розроблення ігор-занять пісенно-мовленнєво-художнього змісту, особливо з дітьми молодшого шкільного віку.

5. Використання методу проектів під час блочно-тематичного планування роботи за порами року (Напр.: «Якого кольору зима?», «Весна-красна» і т. д.).

6. Впровадження «скарбничок», зміст яких відображає освітню діяльність упродовж навчального року, зокрема з організації художньо-пісенної діяльності. Напр.: «Цей світ є мій, бо світ, цей – Я» і т. д.).

7. Використання пісенного матеріалу задля виховання моральних громадянських рис особистості учнів та здійснення повсякденної виховної роботи («Джерела доброти», «Чесноти української дитини»).

8. Використання пісень із метою виховання екологічної культури («Три поради» І. Поклада і Ю. Рибчинського).

9. Організація та проведення спільних родинних свят, музичних вечорів із педагогами, вихованцями та їхніми батьками [3Е].

Уся мистецько-методична робота повинна ґрунтуватися на інноваційних підходах та на творчому потенціалі педагога, який має володіти високим фаховим рівнем підготовки.

Отже, завдяки пісні активізується пізнавальна діяльність дітей, розвивається їхня уява, пам'ять, фантазія, формуються мовленнєво-комунікативні здібності, бо мова, мовлення та спілкування пронизують усе життя людини і забезпечують можливість задоволення її пізнавальних і суспільних потреб, а також є засобом реалізації внутрішнього світу та можливостей особистості.

Список використаних джерел

1. Краснощок А. Художньо-мовленнєва діяльність дітей / А. Краснощок. – К., 2013. – 88.
2. Малишева І. Веселкова музикотерапія / І. Малишева, С. Демидова. – Тернопіль: «Мандрівець», 2016. – 44 с.
3. Образотворча діяльність дітей / за ред. Г. Вороніна, І. Стеценко, М. Мосієнко, Г. Кузьменко, О. Шапкіна. – К.: Редакції газет з дошкільної та початкової освіти, 2013. – С.12.

УДК 373.31.3:372.878

КУЦІНА В.Ю.
ВАСИЛИНКА М.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Технічний прогрес сьогодення супроводжується накопиченням інформації, значна частина якої є звукова, що репродукується через систему комп'ютерів й опосередковано та безпосередньо впливає на стан розвитку особистості, її смакових уподобань, музично-естетичну вихованість. Концепція Нової української школи орієнтує сучасні заклади загальної середньої освіти на широкий спектр використання в освітньому середовищі ІКТ, спрямованих на оновлення змісту, форм і методів навчання, на формування ключових та предметних компетентностей молодших школярів, зокрема і у галузі «Мистецтво».

Музичне мистецтво – це не тільки навчальний предмет, а й могутній засіб виховання, який має надати емоційного й естетичного забарвлення всьому духовному життю людини. У школі закладаються основи музичної культури. Навчаючи дітей співу, виховуючи в них активний, жвавий інтерес до музики, сповненої глибокого змісту, здатної пробудити в людині прекрасні піднесені почуття, школа має стати одним з осередків масової музичної культури в нашій країні. Свого часу Д. Кабалевський зазначав, що на уроках музичного мистецтва вчителів потрібно навчити дітей любити й розуміти музику у всьому багатстві її форм і жанрів. Значну роль у цьому відіграє навчальний зміст і репертуар, але не тільки вони. Часто педагогам бракує знань повного арсеналу методів, специфічних саме у викладанні музичного мистецтва. Час невпинно йде вперед, змінюються державні стандарти, програми, трансформуються і технології навчання [1].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>